

Statenmededeling

Onderwerp

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Datum

17 maart 2020

Documentnummer

GS: 4664919

PS: 4670119

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Aanvullende financiering voor Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Aanleiding

Om de kwaliteit van de omgeving rond de A59 (tussen 's-Hertogenbosch en Waalwijk) te verbeteren, is er het programma Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL). De GOL verbetert de verkeersveiligheid rondom gevaarlijke op- en afritten, draagt bij aan de doorstroming van het verkeer op de A59, zorgt voor behoud van natuur en hoogwaterbescherming, meer mogelijkheden voor recreatie en economische activiteiten en een betere leefbaarheid in de kernen. Om dit te realiseren werken 20 partijen samen. De provincie coördineert alle projecten en werkzaamheden. Dit doet zij in samenwerking met de gemeenten Heusden, Waalwijk, 's-Hertogenbosch, het Waterschap Aa en Maas en Rijkswaterstaat.

De basis voor de samenwerking tussen de GOL-partners is vastgelegd in een [Bestuursovereenkomst \(BOK, 2013\)](#) en een [uitvoeringsovereenkomst \(UVO, 2019\)](#). Hierin zijn de onderlinge afspraken vastgelegd, waaronder ook met betrekking tot het budget en risico's. De bijhorende provinciale inpassingsplannen (PiP) zijn op [29 juni 2018](#) en vervolgens op [28 september 2018](#) door Provinciale Staten vastgesteld. Belanghebbenden hebben de mogelijkheid om hierop zienswijzen in te dienen.

De kosten van het project worden gezamenlijk gedragen door de gemeenten Waalwijk, Heusden, 's-Hertogenbosch, het Waterschap Aa en Maas, Rijkswaterstaat en de provincie Noord-Brabant. Waarbij afgesproken is dat de gemeenten Waalwijk en Heusden en de provincie Noord-Brabant risicodragend zijn. De totale kosten voor het project zijn in 2016 geschat op ca. 100 miljoen. Deze kosten zijn in de tussentijds nooit geïndexeerd en daarnaast hebben een aantal risico's de kosten flink verhoogd (17,2 miljoen).

Deze extra kosten worden opgevangen door de drie risicodragende partners (zie bijlage 2), waarbij de provincie Noord-Brabant voor 7,49 miljoen aan de lat staat. In deze statenmededeling is een budgetneutraal voorstel voor financiering opgenomen. Aan de gemeenteraden van Waalwijk en Heusden is gelijktijdig een voorstel voor aanvullende financiering voorgelegd.

Datum

17 maart 2020

Documentnummer

GS: 4664919

PS: 4670119

Vorig jaar is gelijktijdig aan de planprocedure de aanbestedingsprocedure opgestart om de voortgang in het project te houden én tegelijkertijd het contract (financieel) aan de markt te toetsen. Dit heeft uiteindelijk geleid om het werk te gunnen aan de combinatie Mourik/Besix.

Bevoegdheid

Vanuit onze uitvoerende rol informeren wij u als Staten nader over de (financiële) consequenties van de aanbesteding GOL. U als Staten kunnen hiervan kennisnemen op basis van uw controlerende rol.

Kernboodschap

1. Werkzaamheden buiten starten pas bij een onherroepelijk PiP.

Op het PiP is een aantal bezwaren gekomen die zorgvuldig afgehandeld moeten worden. De procedure voor afhandeling van deze bezwaren loopt nog bij de Raad van State. Een eerste zitting bij de Raad van State is gepland op 26 maart aanstaande. Tijdens deze zitting zal worden besproken of een deel van de ingediende beroepen ontvankelijk is én worden de beroepsgronden over de PAS besproken. Alle andere beroepsgronden komen in deze zitting nog niet aan de orde. Pas als daar duidelijkheid over is en er een onherroepelijk PiP ligt, kan het fysieke werk daadwerkelijk van start. Eerder gaat dat ook niet gebeuren. Wat we echter al wel doen -en wat ook wenselijk is gezien de urgentie van een aantal maatregelen- is de uitvoering voorbereiden. Dat betekent dat de aannemer alvast gaat ontwerpen en onderzoeken gaat doen in het gebied om goed voorbereid en snel daadwerkelijk aan de slag te kunnen. Daarbij worden geen onomkeerbare activiteiten verricht en de uit te voeren maatregelen worden zo nodig aangepast als de uitspraak van de Raad van State daarom vraagt. Het contract biedt de mogelijkheid om op onderdelen of volledig op te schorten en/of te ontbinden. Dit tegen verrekening van alleen de reeds gemaakte kosten zonder aanvullende financiële claims.

2. Er is aanvullende financiering nodig om het project te realiseren.

De totale kosten van de Gebiedsopgave Oostelijke Langstraat (GOL) zijn (op basis van prijspeil 2016) geschat op circa €100 miljoen (zie bijlage 1). Voor het provinciale deel hebben Provinciale Staten middelen ter beschikking gesteld, bestaande uit:

- een vaste bijdrage van € 32 mln aan de gebiedsontwikkeling;
- een variabele bijdrage van ongeveer € 8 mln t.b.v. de realisatie van een snelfietsroutes Waalwijk – 's-Hertogenbosch.

Tussentijds is de provinciale bijdrage niet geïndexeerd. Met de aanbesteding is een markttoets uitgevoerd en zijn de kostenramingen geactualiseerd. De huidige raming is hoger om verschillende redenen. Het belangrijkste deel komt doordat vanaf 2016 het budget dus nooit is geïndexeerd. Daarnaast hebben PFAS en het omvallen van de PAS de kosten verhoogd, zijn de kosten voor verleggen kabels en leidingen en schadeclaims hoger dan ingeschat en kan een deel van de BTW niet worden gecompenseerd. Er vindt dus geen scopewijziging van het project plaats. Deze extra kosten worden opgevangen door de drie risicodragende partners: Provincie Noord-Brabant, gemeente Heusden en gemeente Waalwijk (zie bijlage 2). De gunning van het werk aan combinatie Mourik/Besix is onder voorbehoud van aanvullende financiering door de betrokken partijen.

Datum

17 maart 2020

Documentnummer

GS: 4664919

PS: 4670119

3. De aanvullende provinciale bijdrage aan GOL wordt gedekt uit bestaande middelen.

De totale kosten voor de gebiedsopgave GOL zijn €17,2 mln. hoger; het provinciale aandeel is € 7,49 mln. Hieronder volgt een specificatie van de oorzaken van de hogere kostenraming en het voorgenomen voorstel voor aanvullende dekking. Het voorstel legt geen beslag op de vrije begrotingsruimte en past binnen de bestaande programmabegroting. De begrotingswijziging zal formeel worden voorgelegd bij een volgende S&V-moment.

- *Indexatie en de ontwikkeling van project specifieke risico's*

Zoals steeds aan de Staten is aangegeven is de provinciale bijdrage tussentijds niet geïndexeerd. U wordt nu nader geïnformeerd over de consequenties van de toetsing van het beschikbare budget na de marktconsultatie (op basis van de inschrijvingen van de aannemers). Daaruit blijkt dat er € 6,6 mln extra nodig is. Het provinciale aandeel is € 3,15 mln.

Daarnaast hebben verschillende (recente) ontwikkelingen zoals PAS, PFAS, kabels en leidingen geleid tot aanvullende specifieke risico's voor het project. De kans dat deze risico's zich kunnen voordoen moet voor het provinciale aandeel worden afgedekt via een storting in de algemene risicoreserve (€ 0,45 mln). Voorgesteld wordt om bovenstaand tekort van totaal € 3,6 mln als volgt te dekken:

- € 0,15 mln uit bestaande middelen van het programma 03 Water. *Het betreft een indexering van de eerdere bijdrage voor het aandeel van de Hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch (HoWaBo);*
- € 1,45 mln uit de reserve Verkeer & Vervoer. *Als bijdrage aan de mobiliteitsdoelstellingen.*
- € 1,6 mln uit de risicoreserve werklocaties. *Als bijdrage aan de bereikbaarheid van de diverse werklocaties.*
- € 0,4 mln uit de risicoreserve N&O Natuur overig. *Het tekort heeft niet direct betrekking op de realisatie van de EVZ's of aanleg van de natuur. Maar vanuit het solidariteitsbeginsel aan het oplossen van het tekort doet programma Natuur ook haar bijdrage.*

Datum

17 maart 2020

Documentnummer

GS: 4664919

PS: 4670119

- *Ontwikkeling van algemene bedrijfsrisico's*

Een schadeclaim is hoger uitgevallen dan verwacht. Daarnaast zorgen we voor een reservering voor mogelijke schadeclaims in de toekomst. Hiertoe wordt een bedrag van €1,64 mln gereserveerd. Voorgesteld om dit te dekken uit risicoreserve ontwikkelbedrijf. In 2019 zijn € 1,64 mln extra inkomsten gerealiseerd op Brabantse investeringsfondsen nieuwbouwwoningen op de hoven en Havenmeester. De inkomsten worden toegevoegd aan de risicoreserve ontwikkelbedrijf. Voorgesteld wordt om deze extra middelen in te zetten als aanvullende financiering voor het GOL. De stand van de risicoreserve van het ontwikkelbedrijf is hierna beperkt maar voldoende om de onvoorziene risico's binnen de huidige projecten van het ontwikkelbedrijf op te vangen.

- *Gedeelte van de btw is niet compensabel.*

Er bestaat voor de partijen geen recht op btw-compensatie of btw-verrekening op enkele specifieke aanpassingen gerelateerd aan Rijksinfra. Omdat het Rijk in een aantal gevallen geen vergoeding geeft voor aanpassingen aan haar infra, is de betreffende btw (€ 2,25 mln) voor de partijen niet compensabel en dus een kostenpost. Voorgesteld wordt om deze aanvullende dekking ten laste van de reserve Spaar- en Investeringsfonds te brengen.

Consequenties

1. *De aanvullende financiering is nodig voor de verbetering van de kwaliteit van de omgeving rondom de A59.*

Om het project te kunnen realiseren zijn er aanvullende middelen nodig. Er is overwogen om bepaalde projectonderdelen te schrappen om zo het project binnen budget te realiseren. Echter het schrappen van één onderdeel heeft gevolgen voor de totale gebiedsontwikkeling en het daarmee te bereiken doel.

2. *Aannemer start al met voorbereidingen.*

Ten behoeve van de voortgang van het project is het van belang dat een aantal voorbereidende werkzaamheden worden opgestart (ontwerpen en een aantal onderzoeken). Hiervoor is het contract reeds gegund aan de aannemer. Een definitieve start van de uitvoeringswerkzaamheden buiten zal niet eerder zijn dan onder de strenge voorwaarden van:

- een onherroepelijk PIP en
- volledige financiële dekking van het projectbudget.

Het contract biedt de mogelijkheid om op onderdelen of volledig op te schorten en/of te ontbinden. Dit tegen verrekening van alleen de reeds gemaakte kosten zonder aanvullende financiële claims.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing

Communicatie

Gemeenten Heusden en Waalwijk hebben gelijktijdig een raadsvoorstel voorbereid voor aanvullende middelen.

Datum

17 maart 2020

Documentnummer

GS: 4664919

PS: 4670119

Vervolg

Bij een volgend S&V-moment zal het dekkingsvoorstel formeel aan de Staten worden voorgelegd

Bijlagen

1. Financiële paragraaf uitvoeringsovereenkomst GOL;
2. Extra budget GOL per partner.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer K.S.R. van Driel, (06) 18 30 33 39,
kvdriel@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer P.A.J.C. Kunst, (06) 20 44 52 47, pkunst@brabant.nl.